

Δύο συνεντεύξεις, Κ. Δασκαλάκης

Επιστήμη

Προτείνεται να μελετηθεί το παρόν κείμενο σε συνδυασμό με τα παρακάτω: Stephen Hawking, [δημοσιεύματα - αποσπάσματα](#), Stephen Hawking, [Σύντομες απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα](#)

Κωνσταντίνος Δασκαλάκης - Δύο συνεντεύξεις

1.

Γιάννης Πανταζόπουλος

Κωνσταντίνος Δασκαλάκης: «Και να μας χάριζαν όλο το χρέος αύριο, η χώρα δεν θα σωζόταν»

Ένα πρωινό στο Κολωνάκι με τον διακεκριμένο καθηγητή και μια συζήτηση για τον κόσμο της τεχνητής νοημοσύνης, τα προβλήματα της ελληνικής παιδείας, τα πλεονεκτήματα και τους κινδύνους της τεχνολογίας, την απειλή κατά της ιδιωτικότητας και την οικονομική κρίση.

(αποσπάσματα)

Οι ομιλίες του γεμίζουν ολόκληρα αμφιθέατρα, οι απόψεις του απασχολούν τα πρωτοσέλιδα, όλοι θέλουν να φωτογραφηθούν μαζί του και οι διαλέξεις του είναι περιζήτητες. Μιλάμε για τον Κωνσταντίνο Δασκαλάκη, ένα από τα πιο λαμπρά μυαλά της παγκόσμιας ακαδημαϊκής κοινότητας.[...]

Οι εκδηλώσεις θαυμασμού στο πρόσωπό του για τις διεθνείς διακρίσεις του σε συνδυασμό με κάποια χαρακτηριστικά του, όπως τα επιμελώς ατημέλητα μαλλιά του, τον έχουν μετατρέψει σε σταρ της επιστημονικής κοινότητας. Ο ίδιος, βέβαια, αρνείται αυτόν τον χαρακτηρισμό και αρκείται να λέει: **«Με γοητεύει όταν νέοι άνθρωποι έχουν συγκρατήσει πράγματα από κάποια ομιλία μου και έρχονται να μου πουν ότι με θεωρούν πρότυπο. Αυτό για μένα αποτελεί τεράστια ευθύνη».** Ευγενής, οικείος, εκφραστικός, ευδιάθετος, μια προσωπικότητα στην οποία δεν διακρίνεις κανένα ίχνος εγωισμού ή έπαρσης. [...]

Στη συνέντευξη που ακολουθεί ο διακεκριμένος καθηγητής μιλά για τον κόσμο της τεχνητής νοημοσύνης, τα προβλήματα της ελληνικής παιδείας, τα πλεονεκτήματα και τους κινδύνους της τεχνολογίας, την απειλή κατά της ιδιωτικότητας, την οικονομική κρίση, τον Τζον Νας και τι εκείνος θεωρεί σημαντικό στη ζωή.

— **Τι θυμάστε πιο έντονα από την παιδική σας ηλικία;**

Είχα πάθος για γνώση και ανακάλυψη. Με συνάρπαζε όλο το φάσμα της ανθρώπινης σκέψης και δημιουργίας, ο κόσμος των μαθηματικών, οι μηχανές, η γλώσσα και οι τέχνες. Με γοήτευε η αθέατη πλευρά των πραγμάτων. Έψαχνα να ξεσκεπάσω το επιφανειακό, να αναζητήσω την ουσία. Πρώτα ήθελα να γίνω πιλότος, μετά αεροναυπηγός, εν τέλει μαθηματικός, ενώ φλέρταρα με τη γλωσσολογία. Τελικά, έγινα «κομπιουτεράς» που ερευνά τα μαθηματικά θεμέλια του υπολογισμού.

— **Από πού ξεκινά η επανάσταση σε μια χώρα;**

Η επανάσταση ξεκινά από τα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Στους χώρους τους διαμορφώνονται και εξελίσσονται οι πολίτες και δημιουργοί του μέλλοντος. Οποιαδήποτε θετική αλλαγή στην παιδεία αποτελεί επένδυση για το μέλλον μιας χώρας. Γι' αυτό χρειάζεται σοβαρός σχεδιασμός. Στην Ελλάδα δεν πρόκειται να δούμε ανάπτυξη αν δεν φτιάξουμε τα σχολεία και τα πανεπιστήμια.

— **Γιατί χάθηκε τόσος χρόνος σε αλλεπάλληλες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες τελικά δεν οδήγησαν σε κάποιο θετικό αποτέλεσμα;**

Αν δεν προωθήσουμε την αριστεία, την ευρυθμία και την αξιοκρατία και στις τρεις εκπαιδευτικές βαθμίδες το παιχνίδι είναι χαμένο.. Οι άνθρωποι είναι πολυδιάστατες υπάρξεις. Δεν συγκρίνονται και δεν κατατάσσονται από το καλύτερο στο χειρότερο. Δεν μιλάμε γι' αυτό. Μπορούμε όλοι να είμαστε άριστοι σε κάτι. Το εκπαιδευτικό σύστημα οφείλει να σου δίνει τη δυνατότητα να ανακαλύψεις αυτό που σε έλκει και να το καλλιεργήσεις.

[...]

— Τι μας επιφυλάσσει η τεχνητή νοημοσύνη;

Πολλά, αλλά δεν έχουμε ακόμα ξεκάθαρη εικόνα για το πότε θα προκύψουν. Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει αλματώδης πρόοδος σε συγκεκριμένους τομείς της τεχνητής νοημοσύνης.

Συγκεκριμένα, έχει πραγματοποιηθεί εκπληκτική πρόοδος στην αναγνώριση φωνής και εικόνας, εξού και οι πάμπολλες πρόσφατες εφαρμογές αυτής της τεχνολογίας, όπως η φωνητική αναζήτηση στο κινητό και στον υπολογιστή μας, οι κάμερες που αναγνωρίζουν αν π.χ. μπήκε κάποιος στο σπίτι μας και τα αυτο-οδηγούμενα αυτοκίνητα που χάρη στην αναγνώριση εικόνας είναι πλέον σε θέση να κατανοούν τις συνθήκες του δρόμου και το περιβάλλον τους. Επίσης, η τεχνητή νοημοσύνη έχει κάνει άλματα στην κατασκευή αλγορίθμων που κερδίζουν τον άνθρωπο σε περίπλοκα παιχνίδια όπως το σκάκι, το Go, το πόκερ και πολύ πρόσφατα το Starcraft.

Από την άλλη, η τεχνητή νοημοσύνη έχει δώσει μέτρια αποτελέσματα στην κατανόηση και σύνθεση κειμένου και στα διαλογικά συστήματα. Και φαίνεται να είμαστε ακόμα μακριά από τη λεγόμενη «γενική τεχνητή νοημοσύνη», δηλαδή τη δημιουργία μηχανών που θα έχουν την ικανότητα να μεταφέρουν γνώση από γνωστικές ικανότητες που έχουν αποκτήσει σε γνωστικές προκλήσεις που συναντούν για πρώτη φορά. Θεωρώ ότι χρειαζόμαστε ακόμα πολλά χρόνια και σημαντική επιστημονική πρόοδο για να φτάσουμε στη γενική τεχνητή νοημοσύνη. Ωστόσο, θα δούμε να αλλάζουν σημαντικά τον κόσμο γύρω μας ακόμα και οι εφαρμογές «ειδικής τεχνητής νοημοσύνης», αντικαθιστώντας ή συμπληρώνοντας τον άνθρωπο σε κάποια επαγγέλματα.

— Τα παραδοσιακά μοντέλα εργασίας θα καταργηθούν;

Ασφαλώς. Όπως συνέβη και στις άλλες βιομηχανικές επαναστάσεις, θα υπάρξει ένας σημαντικός μετασχηματισμός στην αγορά εργασίας. Μια γεύση μόνο για τον βαθμό και την ταχύτητα που οι καινούργιες τεχνολογίες μπορούν να φέρουν αλλαγές δίνουν τα πρόσφατα παραδείγματα εφαρμογών όπως οι Uber, Lyft και Taxibeat, που έχουν αλλάξει εντελώς τον τομέα των μεταφορών, και του Airbnb, που έχει αλλάξει την ενοικίαση ακινήτων και τον τουρισμό. Στο μέλλον, οι εξελίξεις θα είναι πιο ραγδαίες. Ελπίζουμε ότι ο άνθρωπος θα αντικατασταθεί σε μεγάλο βαθμό από μηχανές στις λιγότερο δημιουργικές εργασίες και θα αποδεσμευτεί έτσι προς δημιουργικότερες εργασίες που οι μηχανές δεν μπορούν να κάνουν. Η μετατόπιση του εργατικού

δυναμικού που θα προκύψει θα επιβάλει προσαρμοστικότητα. Οφείλουμε να φροντίσουμε για την επανεκπαίδευση και την προστασία αυτών που θα χάσουν τη δουλειά τους. Τα οφέλη που θα προκύψουν από τη χρήση νέων τεχνολογιών πρέπει να μοιραστούν δίκαια και ορθολογικά, αντί να ωφεληθούν μόνο τα τεχνολογικά μονοπώλια. Χρειαζόμαστε ένα καινούργιο κοινωνικό συμβόλαιο.

Γιάννης Πανταζόπουλος

Κωνσταντίνος Δασκαλάκης: «Και να μας χάριζαν όλο το χρέος αύριο, η χώρα δεν θα σωζόταν»

[Lifo](#), 07/07/2019

2.

Τίνα Μανδηλαρά

Κωνσταντίνος Δασκαλάκης: Ένα υπέροχο μυαλό (αποσπάσματα)

Ο Έλληνας σταρ των Μαθηματικών και της Τεχνητής Νοημοσύνης - Ποιος είναι ο πολυβραβευμένος επιστήμονας-φαινόμενο, ο χαμογελαστός Κρητικός που έφυγε για τις ΗΠΑ με πτυχίο Πολυτεχνείου και επιστρέφει ως καθηγητής του MIT

Δύσκολο να πιστέψεις ότι το ψηλό νεαρό αγόρι με το πλούσιο μαλλί είναι ένας από τους εξυπνότερους ανθρώπους του κόσμου, ειδικός σε θέματα Τεχνητής Νοημοσύνης και Θεωρίας Παιγνίων - και αυτό γιατί είναι εξαιρετικά απλός και προσηνής. Μιλάει ελεύθερα σε όλους - ούτε ίχνος βεντετισμού που θα περίμενες εύλογα να έχει κάποιος τον οποίο αναζητούν κορυφαίοι θεσμοί σε όλο τον κόσμο για

μια ακόμα διάλεξη και του οποίου τα βραβεία φτάνουν πια για να γεμίσουν έναν ολόκληρο τοίχο.

[...]

Αφού τελείωσε το Πολυτεχνείο στην Αθήνα -το Τμήμα Ηλεκτρολόγων του ΕΜΠ-, ο Δασκαλάκης θα βρεθεί στο Μπέρκλεϊ και θα ταιριάζει απόλυτα με το κλίμα του πανεπιστημίου. Μπορεί ως γνήσιος Κρητικός που αγαπάει τον ήλιο και τη θάλασσα να νοσταλγεί τον ωραίο καιρό της Ελλάδας, αλλά δεν θα τον πειράξει που δεν θα μπορεί να πηγαίνει στα αγαπημένα του στέκια στο Κέντρο ή στο Ψυχικό όπου μεγάλωσε. Την Ιεράπετρα, απ' όπου κατάγεται, τη λατρεύει, το ίδιο και τις παραλίες ή το φαγητό της Κρήτης - την οποία επισκέπτεται σχεδόν κάθε καλοκαίρι - ωστόσο ποτέ δεν υπήρξε το παιδί που έκανε τρέλες. Ούτε καν σαν έφηβος. Έχει μάθει άλλωστε από μικρός να διασκεδάζει λύνοντας γρίφους και ακούγοντας επί ώρες μουσική στο δωμάτιό του - από Ντίβιντ Μπόουι, τον οποίο αγαπάει υπερβολικά, έως τζαζ και Τζον Κολτρίν, αλλά και κάποια δυνατά ροκ κομμάτια όταν το προστάζουν οι στιγμές και οι συνθήκες.

[...]

Ο καλύτερος του σχολείου είχε πάντα μεγάλη αγάπη για την ποίηση, και συγκεκριμένα τον Κωνσταντίνο Καβάφη, τον οποίο αναφέρει και επικαλείται σε κάθε περίπτωση. Λατρεύει τη σοφία των λόγων του, τη λεπτή ειρωνεία, στην οποία καταφεύγει και ο ίδιος αφού δεν χάνει ποτέ το χιούμορ του. Η μεγάλη αγάπη του για τη λογοτεχνία προφανώς έχει να κάνει με τη φιλόλογο μητέρα του, μια δυναμική και επιβλητική φιγούρα και πηγή έμπνευσης στη ζωή του. Από τον πατέρα του ήταν ευνόητο ότι θα κληρονομούσε την εμμονή για τα Μαθηματικά -είναι και ο ίδιος μαθηματικός - για τα δύσκολα προβλήματα και τους άλυτους γρίφους. Είναι χαρακτηριστικό ότι στον ελεύθερο χρόνο του ο μικρός Κωνσταντίνος δεν έψαχνε για απαγορευμένα αναγνώσματα στη βιβλιοθήκη του πατέρα του, αλλά δανειζόταν πανεπιστημιακά συγγράμματα τα οποία διάβαζε με τη μανία που οι συνομήλικόι του απολάμβαναν τα ανάλαφρα κόμικς και περιοδικά.

[...]

Κατά τα άλλα, στο σχολείο έμοιαζε με τα υπόλοιπα παιδιά: έπαιζε με μανία μπάσκετ, δεν κάπνιζε, αλλά δεν φοβόταν το αλκοόλ και αγαπούσε τις εκδρομές στη φύση. Με άλλα λόγια, ήταν ένα καλό παιδί στην άβυσσο ενός άγριου κόσμου γεμάτου νούμερα και πολύπλοκα φαινόμενα που δύσκολα μπορεί να εξηγήσει η δυναμική ενός απλού εγκεφάλου. Κι όμως, αυτό το παιδί με το ωραίο στυλ και το κουλ ύφος μπορεί. Θα τον έλεγες και ποπ σταρ των Μαθηματικών, χωρίς το ύφος του καταραμένου, ένα δεκτικό αγόρι που δέχεται να μιλήσει αμισθί όπου τον καλούν στην Ελλάδα προκειμένου να πείσει ότι το παράδειγμά του δεν είναι μοναδικό και ότι ένας άλλος πιο θετικός -ενδεχομένως μαθηματικός- κόσμος είναι εφικτός.

Και πάλι δεν κρατάει καμία κακία στη χώρα του: επιμένει να τονίζει πως τα πολύ αρνητικά, με τα πανεπιστήμια που δεν λειτουργούν, τους καταληψίες μαθητές, το κακό σύστημα εκπαίδευσης, μπορούν να σου δώσουν κάποια εφόδια μόνο και μόνο επειδή πρέπει να ανακαλύψεις μόνος σου τη γνώση.

Προφανώς δεν αρνείται ότι τον στεναχωρεί το γεγονός ότι δεν υπάρχουν χρήματα για έρευνα, παρότι υπάρχουν ικανά μυαλά, και ότι όλοι αναγκάζονται να φύγουν στο εξωτερικό, το λεγόμενο *brain drain*. Και ο ίδιος δεν το έκανε για τα χρήματα, αφού είχε μάθει από τους γονείς του να μπορεί να ζει με τα ελάχιστα και να έχει άλλες αξίες συμβάλλοντας στο κοινωνικό καλό. Αρνήθηκε μάλιστα μια πολύ σημαντική θέση με τεράστια οικονομικά ανταλλάγματα στη Microsoft, απ' όπου πέρασε και έφυγε σχετικά γρήγορα - προτού καν προλάβει να δεθεί με τη λεγόμενη «χρυσή αλυσίδα». Προτεραιότητά του ήταν το πανεπιστήμιο και η έρευνα την οποία δεν έχει εγκαταλείψει ούτε στιγμή, αφού ομολογεί πως έχει την τάση να αναζητά λύσεις σε προβλήματα ακόμα και στον ύπνο του. Το γεγονός ότι δεν μπορεί να ξεφύγει ούτε λεπτό του έχει στοιχίσει στην προσωπική του ζωή, αλλά προσπαθεί να βρίσκει την ισορροπία με τα ταξίδια. Φεύγει όποτε είναι εφικτό - όποτε προλαβαίνει κάνει σύντομες αποδράσεις στη φύση, ενώ παλιότερα όταν ήταν έντονα φορτισμένος έπαιζε πιάνο.

Τίνα Μανδηλαρά
Κωνσταντίνος Δασκαλάκης: Ένα υπέροχο μυαλό
[Πρώτο Θέμα](#), 26/01/2018

Ασκήσεις

1. Ποιες είναι οι ελπίδες που δημιουργεί η τεχνολογία για το μέλλον της ανθρωπότητας, αλλά και ποιους κινδύνους μας επιφυλάσσει, σύμφωνα με τον Δασκαλάκη;
2. Αφού διαβάσετε τα κείμενα, να υποστηρίξετε με επιχειρήματα, αν ο Δασκαλάκης ανταποκρίνεται στα πρότυπα που έχουν ανάγκη σήμερα οι νέοι, σε ένα κείμενο που θα αναρτηθεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σας με τίτλο «Κ. Δασκαλάκης, αναζητώντας πρότυπα για τους νέους» (250 - 300 λέξεις).
3. Παίρνοντας μέρος σε μια σχολική εργασία για την προσωπικότητα και το έργο του Δασκαλάκη να περιγράψετε σύντομα τον έφηβο Δασκαλάκη αντλώντας σχετικές πληροφορίες από το κείμενο που διαβάσατε (70 λέξεις).
4. Πώς αντιλαμβάνεστε την έννοια της αριστείας όπως τη χρησιμοποιεί ο Δασκαλάκης;
5. «Ευθύνη απέναντι στην επιστήμη, ευθύνη απέναντι στους νέους». Να σχολιάσετε αυτήν την αναφορά του Δασκαλάκη.

🔍 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Ασκήσεις (και για τα τέσσερα κείμενα, Stephen Hawking και Δασκαλάκη)

1. Να εξετάσετε συγκριτικά τις απόψεις των δύο επιστημόνων για το μέλλον της εργασίας και τις συνέπειες που θα υπάρξουν για τους εργαζόμενους και για την ανθρωπότητα γενικότερα. Πού νομίζετε ότι συγκλίνουν και ποιες διαφορές πιθανώς υπάρχουν;
2. Με βάση τα παραπάνω κείμενα να εντοπίσετε σε καθέναν από τους δυο επιστήμονες τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τους καθιέρωσαν στην παγκόσμια επιστημονική κοινότητα.
3. Ο Stephen Hawking και ο Κωνσταντίνος Δασκαλάκης, πέρα από την επιστημονική κοινότητα, απέκτησαν φήμη και είναι διάσημοι σε ένα ευρύτατο κοινό που τους περιβάλλει με θαυμασμό και εν πολλοίς θεωρούνται πρότυπα. Πού νομίζετε ότι οφείλεται αυτή η πτυχή της επιτυχίας τους;

🔍 ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ